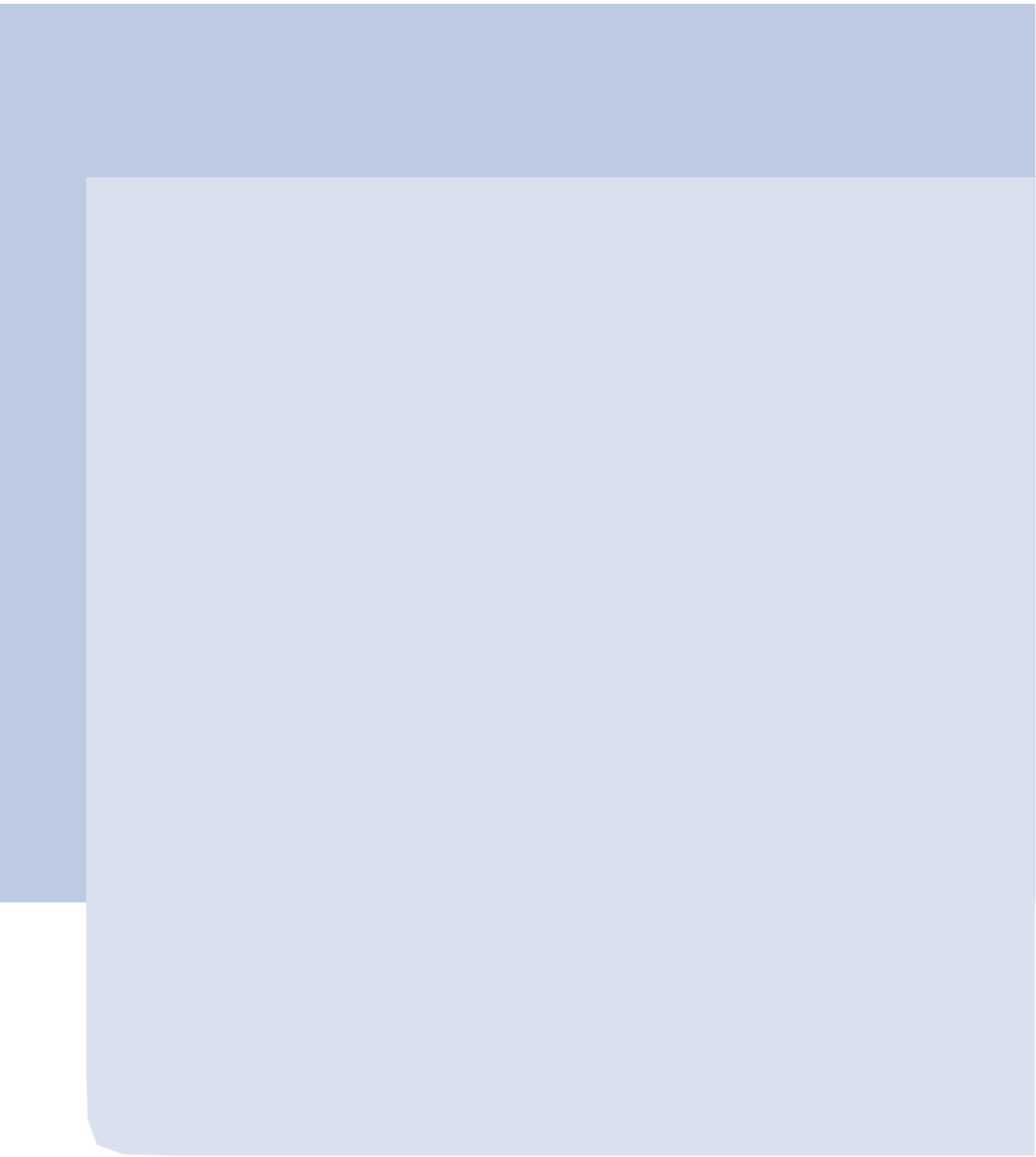

CARTA DE LES UNIVERSITATS

PER L'APRENENTATGE
AL LLARG DE LA VIDA
EN L'ESPAI TRANSFRONTERER
FRANÇA / ESPANYA / ANDORRA

Interreg
POCTEFA

PREÀMBUL

La present Carta ha estat preparada sota el marc del projecte europeu 3L- Transversalis pel consorci de 9 establiments. Aquesta carta tracta sobre una fita important pel futur de les nostres universitats i de la nostra societat: la formació al llarg de la vida.

Les universitats europees, des de la seva creació fa més o menys 800 anys, han estat al capdavant de la recerca, han afavorit el desenvolupament d'una societat basada en la cultura i la tolerància, i han preparat les joves generacions pel seu rol social i econòmic. S'han confirmat com institucions sòlides, capaces d'adaptar-se; les quals, desenvolupant el seu rol de manera constant, han acompanyat l'evolució de les societats.

Al segle XXI, època en què els avenços socio-econòmics es centren en el concepte de l'Europa del coneixement, les universitats europees fan front a majors expectatives i noves demandes. Els ciutadans europeus necessiten universitats fortes, autònomes, reactives i inclusives, capaces de proposar una formació i un aprenentatge basats en la recerca, per poder respondre als futurs reptes. Aquests reptes socials i econòmics són producte, particularment, de:

- La velocitat creixent de la globalització;
- L'envelliment demogràfic europeu;
- El ritme ràpid dels avenços tecnològics.

Arreu, aquests factors tenen un impacte sobre la societat i els mercats laborals, i requereixen que ens hi adaptem. Les universitats representen els actors clau en aquest procés d'adaptació.

Les reformes adoptades han preparat el terreny per a la integració de l'aprenentatge al llarg de la vida. Aquestes reformes han tingut com a objectiu crear un espai europeu per l'ensenyament superior i la recerca i, actualment, s'han de consolidar i desenvolupar, per assumir els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida. Malgrat les bones pràctiques, existents en el si de les universitats europees, per fer front a diferents necessitats d'aprenentatge, la terminologia pel que fa a l'aprenentatge al llarg de la vida engloba actualment molts conceptes – incloent l'educació inicial pels grups desafavorits, l'educació contínua i la formació per a professionals qualificats, i les possibilitats d'enriquiment cultural després de la jubilació. Aquesta terminologia es veu influenciada per la seva interpretació a nivell local, regional i nacional.

Perquè aquests canvis locals i regionals estiguin emmarcats en un diàleg europeu eficaç, és important definir millor els conceptes clau i les pràctiques. De la mateixa manera, s'ha de precisar i aclarir com la creació d'una cultura d'inclusió i reactivació de les universitats europees pot contribuir de manera específica als objectius de l'aprenentatge al llarg de la vida.

Les universitats formen part de les institucions que han de respondre a aquesta pregunta; tenen la capacitat de proposar als estudiants, preocupats per l'aprenentatge al llarg de la vida, un ensenyament superior basat en la recerca.

Actualment, les societats europees estan a punt d'ignorar un gran viver de potencial humà. Ampliant l'accés a l'ensenyament superior, no es pretén admetre-hi estudiants menys qualificats, sinó donar l'oportunitat a totes les persones en fase d'aprenentatge d'aprofitar la seva experiència en l'ensenyament superior - i de fer que la societat se'n beneficiï. Això significa aconseguir un major nombre d'estudiants, amb motivacions i interessos diferents. Serà necessari des de llavors, no solament oferir programes de desenvolupament professional adaptats al mercat laboral en plena evolució, sinó també respondre a la demanda creixent de possibilitats de desenvolupament personal, a través de l'enriquiment cultural que les universitats ofereixen.

Aquest impuls a favor del desenvolupament de les universitats més inclusives i més proactiva no constitueix una crida a la revolució, sinó més aviat una crida a favor d'una evolució. Normalment, s'assumeix que les prestacions en relació a l'aprenentatge al llarg de la vida són, per naturalesa, diferents de les prestacions ofertes als estudiants, en el sentit clàssic del terme. Realment, el repte clau reposa sobre l'aplicació de mitjans per oferir un gran ventall de serveis educatius als estudiants universitaris novells, així com a aquells que tornen a la universitat. De la mateixa manera, es tracta d'assegurar la continuïtat de les possibilitats d'aprenentatge per a aquests públics, al llarg de tota la seva vida. En aquest context, ampliar el nombre d'estudiants esdevé la qüestió estratègica principal, i les activitats clau a desenvolupar consisteixen, des de llavors, a establir sistemes d'avaluació i validació clars per totes les formes d'adquisició de l'experiència, així com a proposar programes d'ensenyament pertinents, creatius i innovadors.

Les universitats, finalment, són conscients de la necessitat d'iniciar i reforçar un diàleg amb la societat en general - amb les organitzacions representants dels directius i dels assalariats. Consolidar la cooperació als diferents nivells, amb una atenció especial al nivell territorial, on les necessitats són millor percebudes i expressades, sembla ser la millor manera de realitzar aquest objectiu.

La present Carta ha estat redactada com a un seguit de compromisos, acceptats per les universitats, les quals tindran en compte el desenvolupament i la integració de les estratègies d'aprenentatge al llarg de la vida. Aquests, comporten altres compromisos, als quals es subscriuran els governs i els socis regionals. L'objectiu d'aquesta Carta consisteix a donar suport a les universitats en el seu rol específic com a institucions d'aprenentatge al llarg de la vida - fet que constitueix un pilar central per l'Europa del coneixement.

LES UNIVERSITATS ES COMPROMETEN A:

1. Integrar els conceptes d'accés ampli i d'aprenentatge al llarg de la vida en les seves estratègies institucionals.

Les universitats tindran present l'aprenentatge al llarg de la vida com a un element central en la seva missió i de la seva estratègia institucional, i com a part integrant d'una definició àmplia de l'excel·lència. La complexitat del concepte d'aprenentatge al llarg de la vida ha de ser reconeguda i explorada com a aspecte clau d'un desenvolupament de la contribució de les universitats a una cultura de l'aprenentatge al llarg de la vida.

2. Proposar un ensenyament i aprenentatge a una població d'aprenents diversificada.

Les universitats europees respondran positivament a una demanda diversificada d'ensenyament superior d'alta qualitat i per al llarg de la vida. Aquesta demanda prové d'un gran públic estudiant - incloent estudiants graduats de l'educació secundària, adults en curs de formació, professionals buscant el creixement del seu potencial professional, i jubilats volent aprofitar el seu temps lliure per dedicar-se als seus interessos culturals o altres.

Les universitats europees reconeixen la importància de la contribució que un cos estudiantil amb un perfil variat pot oferir al desenvolupament d'una cultura de l'èxit i de la innovació en el si d'una institució, i més àmpliament en el si d'una societat. Les universitats reconeixen la necessitat de reflexionar sobre les interaccions entre diferents categories d'aprenents, en un context d'aprenentatge basat en el suport i la reciprocitat.

3. Adoptar els programes d'estudis tot assumint que aquests són concebuts per augmentar la participació i atreure els adults que desitgen tornar a la universitat.

El projecte ha d'establir trajectòries d'aprenentatge flexibles i transparents per a totes les persones, perquè puguin accedir i tenir èxit en l'educació superior en les seves diferents formes. Assegurar-se que aquesta oferta de formació sigui sempre d'alta qualitat és una responsabilitat essencial de les universitats.

Les universitats europees reconeixen les diferents necessitats de cada persona en formació, i accepten com a responsabilitat pròpia adaptar els seus programes i assegurar-se que els resultats pertinents de l'aprenentatge siguin desenvolupats des d'una perspectiva centrada en l'aprenent. Les universitats es comprometen, igualment, a respondre al seu rol dins de la promoció d'una participació amplificada i d'una formació contínua.

4. Oferir serveis d'orientació i consells apropiats.

Els serveis d'orientació i de consell, siguin de tipus acadèmic o professional, s'hauran de posar a disposició de tots els estudiants qualificats, actuals o futurs, quan ho necessitin. Aquesta ajuda haurà de ser adequada per aprenents de totes les edats i de tots els horitzons socials i culturals.

5. Reconèixer els coneixements fruit de l'experiència.

És essencial que les universitats desenvolupin sistemes que permetin avaluar i reconèixer els coneixements fruit de l'experiència en totes les seves formes, per permetre, a tots aquells que tenen el potencial, seguir una carrera en l'ensenyament superior. Aquest aspecte pren una importància particular pel que fa a l'aprenentatge al llarg de la vida, en un context de globalització, on el coneixement s'adquireix de diferents maneres i en diversos llocs.

6. Inscriure l'aprenentatge al llarg de la vida en un enfocament afavorint la qualitat.

Les universitats d'Europa han superat etapes importants en el desenvolupament d'un enfocament intern sobre la qualitat: actualment, elles [les universitats] són les primeres responsables de la qualitat de les seves prestacions. Aquest treball s'adaptarà a l'evolució de l'aprenentatge al llarg de la vida, per assegurar que un ventall adequat de serveis d'ajuda concrets és ofert a un públic creixent i divers d'aprenents.

7. Reforçar la relació entre recerca, ensenyament i innovació en una perspectiva d'aprenentatge al llarg de la vida.

Les missions de recerca i innovació de les universitats poden reforçar-se gràcies a les estratègies d'aprenentatge al llarg de la vida. La contribució específica de les universitats a l'aprenentatge al llarg de la vida haurà d'estar justificada per la recerca. Els investigadors hauran de ser reconeguts com a models d'aprenents al llarg de la vida, les necessitats de formació dels quals evolucionen constantment, i tot això, en aquest context en el qual també es té present l'evolució del mercat laboral. Finalment, l'aprenentatge al llarg de la vida pot ser font de nous temes i mètodes de recerca.

8. Consolidar les reformes per poder promoure un context d'aprenentatge flexible i creatiu per tots els estudiants.

A través de la creació dels espais europeus de l'ensenyament superior i de la recerca, les universitats europees han participat en reformes majors, les quals situen l'aprenent al cor de l'aprenentatge. Les universitats han d'explotar el potencial d'aquestes reformes i de les eines que ofereixen (ECTS, suplement del títol, referències i línies directrius per l'avaluació de la qualitat, marcs de certificació, etc.), per promoure el desenvolupament d'un context creatiu per a l'aprenentatge al llarg de la vida - un context obert a una població més diversificada d'aprenents, i la qual donaria resposta a la necessitat social de la modernització de l'ensenyament superior. És essencial integrar plenament l'aprenentatge al llarg de la vida a la missió de les universitats, per poder millorar el perfil de creativitat i innovació de les institucions.

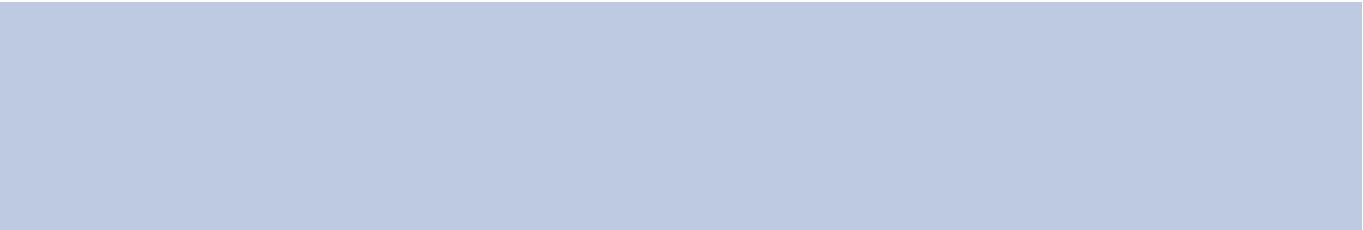
9. Establir consorcis a nivell local, regional, nacional i internacional, per proposar programes atractius i adequats.

Proposar una oferta d'educació adequada en un context d'aprenentatge al llarg de la vida no pot realitzar-se solament gràcies a les institucions. Si l'oferta és concebuda per ser proactiva, flexible i innovadora, és indispensable recórrer a un ventall de col·laboracions estructurades amb altres institucions educatives, els directius d'empresa, les organitzacions representant els treballadors (sindicats) - així com altres actors.

10. Servir de model d'institució d'aprenentatge al llarg de la vida.

Les universitats no representen solament la prestació d'ensenyament superior i de recerca, sinó que, a la vegada, són també empreses importants. Potencialment, les universitats poden servir de model en el si de la societat, oferint oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida pels seus propis treballadors - formin part del personal acadèmic, administratiu, tècnic o auxiliar. Les universitats hauran de comportar-se com actors clau, preconitzant el desenvolupament d'una política coherent en el si dels sistemes nacionals.

Fet a Perpignan, el 3 de Juliol del 2018.

Annex : Llista d'establiments de l'ensenyament superior europeu consultats durant el procés d'elaboració d'aquesta Carta.

Université de Perpignan Via Domitia
Universitat de Girona
Universitat de Lleida
Universidad de Zaragoza
Université de Toulouse 2 Jean Jaurès
Université de Toulouse 3 Paul Sabatier
Instituto Mecanica Herramienta – Université du Pays Basque
Université de Pau et des Pays de l'Adour
Universitat d'Andorra

Títol del projecte : EFA162/16/LLL-TRANSVERSALIS - LIFE LONG LEARNING - TRANSVERSALIS

Eix 5-Reforçar les competències i la inclusió en el si dels territoris

8e-Afavorir una ocupació durable i de qualitat i donar suport a la mobilitat de la mà d'obra a través de la integració dels mercats laborals, incloent-hi la mobilitat transfronterera, les iniciatives locals comunes en matèria de treball, els serveis d'informació i de consell i la formació comuna

OE9-Promoure el potencial endogen, el desenvolupament de sistemes de formació i de les competències de persones del territori transfronterer per millorar l'accés al treball.